

ТЕХНОЛОГІЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПРОБЛЕМНИХ СИТУАЦІЙ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ІНЖЕНЕРА-МЕХАНІКА

Панченко О.І.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

У роботі розглянуто проблему формування професійного мислення інженера-механіка в умовах фахової підготовки. Професійну діяльність інженера-механіка виражено через схему «*суб'єкт – дія – об'єкт – навколишній світ*». Зазначено, що одна із основних цілей фахової підготовки майбутнього інженера-механіка – це формування професійного мислення як основи професійної творчої діяльності та однієї із професійно важливих якостей.

Результати аналізу останніх досліджень і публікацій з проблеми переконливо підтверджують її істотну значущість та безумовну актуальність. Сучасні українські науковці психології та педагогіки, а саме: Т. Гура, А.Зуєва, В. Ковальчук, Г. Нагорна, О.Тарасова та ін. відмічають важливість проблемних ситуацій під час формування професійного мислення майбутніх фахівців.

Спираючись на праці Д. Завалішиної, М. Кашапова, А. Маркової, С. Рубінштейна, Г. Щедровицького та ін., беручи до уваги доробки сучасних українських дослідників та враховуючи потреби сьогодення, можемо зробити висновок, що успішність формування професійного мислення майбутнього інженера-механіка в умовах професійної підготовки пов'язується з переходом від інформаційного освоєння професії до оволодіння нею в реальності, тобто до професійних дій.

Технологія професійних проблемних ситуацій, як одна із основних, що повинні застосовуватися під час формування професійного мислення майбутнього інженера-механіка, спрямована на розвиток схильностей майбутніх інженерів-механіків до професійно-дослідницької діяльності. В її основу закладено мисленнєвий процес зі структурою «*поняття – образ – дія*» (В. Ляудис) із їх складними взаємодіями.

З жовтня 2013 року і по теперішній час респонденти психолого-педагогічного дослідження (викладачі (36 осіб) та студенти механічних факультетів (65 осіб) Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського „ХАІ” та Національного технічного університету „ХПІ”) з проблем формування професійного мислення зазначають, що впровадження технології професійних проблемних ситуацій надає можливість виконання низки творчих операцій, етапів, які є близькими до виробничих етапів проектування виробів та сприяють розвитку професійного мислення.

Найважливішими із них, на думку респондентів, є вирішення проблемної ситуації шляхом наступного ланцюга: «*проблемна ситуація – професійна задача (формується за участю мислення) – вирішення*» за участю педагогічної взаємодії у системі «*викладач – навчально-виховний процес – студент*».